

Předjaří a jaro

(úkoly pro děti 4 - 5 let)

Na jaře jako by všechno znovu začínalo. Příroda se probouzí ze zimního snění, začínají rašit a rozkvétat první kytíčky, zazelená se tráva. Rodí se také spousta mlád'átek. Venku se více otepluje a častěji vidíme sluníčko.

Pojďme si s jarem pohrát a popovídat.

Poslouchejte, jak čekání na jaro prožívala holčička Lucinka:

Kdy už přijde jaro?

(motivační příběh)

Lucinka seděla u okna a zamračeně se dívala, jak venku poprchává. Občas zahlédla i sněhové vločky. Maminka rachotila se šicím strojem. Šila nové závěsy do okna. „Maminko, jak dlouho bude ještě pršet?“

Maminka zvedla oči od práce a usmála se. „To já nevím, Lucinko, příroda si přší, jak potřebuje.“

Lucinka se zachmuřila ještě víc a pozorovala déšť. Sníh už dávno roztál, koulovačky skončily a tohle není žádná zábava. Lucinka si vzpomněla, jak loni s maminkou pečovaly o zahrádku. Tenkrát bylo teplo a vázu měly plnou květin. Při té vzpomínce se začala usmívat. „Maminko, půjdeme se podívat, jestli na záhonku nejsou nějaké kytíčky do vázy?“

Maminka se zatvářila smutně. „Ještě je zima, kytíčky teď nerostou.“

„A proč nerostou?“ zeptala se Lucinka.

„V zimě by kytíčky zmrzly, přes zimu se schovávají semínka a kořínky rostlin v zemi. Když ucítí jarní sluníčko, vystrkují stonky a lístečky, aby se ohřály. Neboj se, co nevidět bude jaro a všechno se zazelená.“

Lucinka se ještě jednou rozhlédla oknem po zahradě. Moc se jí to nezdálo. Všechno bylo holé a šedé. „Víš to určitě, maminko?“ „Určitě.“ usmála se maminka.

Za pár dní se vracela Lucinka s maminkou ze školky. Byl slunečný den. Lucinka pozorovala zamyšleně oblohu. „Mami, není už tohle sluníčko jarní?“

Maminka se zamyslela. „Hmmm, to by mohlo být ono. Podíváme se, jestli se už naše zahrádka probouzí.“

Lucinka se rozeběhla rychle napřed, aby o nic nepřišla. Moc se na jaro těšila. Nejdříve si všimla, že je tráva nějak zelenější než dřív a na keři vedle branky do zahrady se objevily malé pupeny - vyrůstající lístečky.

„Mami! Mami! Tady něco je!“ skákala Lucinka nadšením a ukazovala mamince, jak v rohu zahrady vylézají z trávniku svěží zelené lístečky květin. „Co je to, maminko?“

„To jsou první jarní kytičky, Lucinko, vidíš, tamhle už je pár bílých kvítků, to jsou bledule a sněženky. A tady nám brzo vykvetou krokusy a taky narcisy a tulipány. To bude vůně!“ Bylo vidět, že i maminka má radost.

„Mami, já už cítím teď, že vzduch nějak voní!“

Maminka zavřela oči a moc hezky se usmívala. Nadechla nosem zhluboka čerstvý vzduch. „To už voní jaro, Lucinko....“

Otázky k textu:

- *Poslouchaly jste dobře, děti? Co dělá příroda v zimě? A jak se potom změní na jaře?*
- *Znáte i jiná roční období - umíte je vyjmenovat všechna?*
- *Vzpomenete si na některou kytičku, kterou maminka s Lucinkou našly na zahrádce? To jsou některé z kytiček, které nám vyrostou na jaře jako první.*

Tady si je a některé další můžete prohlédnout na obrázcích:

sněženky

bledule

narcisy

krokusy

tulipány

„petrklíč“

modřence

hyacinty

Rozhlédněte se po zahradě, nebo si vyjděte s rodiči na procházku. Pozorujte, co je v přírodě nového - zda se někde něco zelená, zda vyrůstá něco nového. Vyhlížejte v zahrádkách první jarní květiny. Pokud jste netrpělí, můžete tyto květy vidět už dříve v obchodech - jsou totiž dovezeny ze zemí, kde je tepleji než u nás.

Jaké další změny vidíte v přírodě? Mění se stromy, keře, trávníky? Co ještě vidíte kolem sebe nového?

Vyzkoušíme si teď tulipány namalovat.

- *Budeme potřebovat: temperové barvy*
- *vidličku*
- *štetec*
- *tácek nebo talířek, který se může umazat*
- *papír nebo čtvrtku*
- *podložku na stůl (noviny apod.)*

Na tácek či talířek si nalijte trochu od každé „tulipánové“ barvy - třeba žluté, růžové, červené, oranžové... vidličku namočte spodní zubatou stranou do barvy a otiskněte na papír. Poté vidličku opláchněte a opakujte postup s ostatními barvami. Měly by vám tak vzniknout květy tulipánů nad záhonkem - nakonec k nim štětcem a zelenou barvičkou domalujte stonky a listy.

Hotovo! A jeden tip navíc - pokud máte málo barev, zkuste si je namíchat. Třeba z červené a modré vytvoříte fialovou, ze žluté a červené oranžovou...

Jednu květinu ale Lucinka na zahrádce nenašla. Možná ji znáte, je to jedna z prvních jarních kyticí, a tak se jí říká prvosenka. Možná ale budete spíš vědět, že se jí říká...

PETRKLÍČ

Ne - ní, ne - ní ze že - le - za, pře - ce je to klíč,

o - te - ví - rá brá - nu k ja - ru, je to pe - tr - klíč.

Jen co rá - no slunce vyj - de všude žlutě rozkveté,

dě - ti, pohleď - te jak hezky je hned na svě - tě.

Pe - tr - klíč, pe - tr - klíč, zi - ma už je pryč,

pe - tr - klíč, pe - tr - klíč, od ja - ra je klíč.

Zapívejte si písničku s paní učitelkou nebo s rodiči a zahrajte si třeba i na nástroj, nebo si písničku vytukejte či vytleskejte.

Můžete si také zazpívat společně s panem Zdeňkem Svěrákem veselou písničku Jaro dělá pokusy:

https://www.youtube.com/watch?v=wNPdC_UkIKA

Na jaře také vídáme malou kytičku sedmikrásku. Jistě ji znáte.
Pojďme si zacvičit s básničkou o sedmikrásce.

Když sluníčko vychází, sedmikráska vstává.

(dřepneme si, spojíme ruce před sebou a zvedáme se do stoje)

Načeše si obočí, na motýlky mává.

(střídavě pravou a levou rukou před obličejem, jako češeme obočí, máváme)

Když sluníčko zapadá, sedmikráska chřadne,

(stojíme, ruce spojené před sebou, klesáme do dřepu)

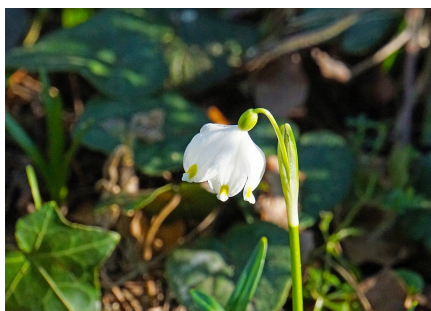
ke spánku se ukládá do postýlky chladné.

(střídavě přikládáme spojené ruce k pravé a levé tváři jako když spinkáme)

A teď si dáme pár jarních hádanek.

*Malá kytka celá bledá
ze sněhu ven cestu hledá.
Při teplotě na nule
rozkvétají*

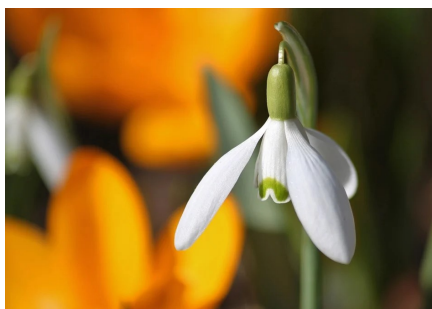
*Na nevelkém stonečku
spousta žlutých zvonečků.
Každý z nich má k jaru klíč.
Copak je to?*

*Každý na to kouká, civí.
Na jaře se dějí divy.
rozkvete vždy jeden pán.
Víte který?*

*Fialové drobné květy,
všechny včelky se k nim sletí.
Krásně voní do dálky
hlavně drobné*

*Trojdílná sukýnka
bílá a malinká,
nosí ji panenka,
má jméno*

O jaru také vypráví dva díly večerníčku Chaloupka na vršku:

Jak se Andulka bála Smrtky - je o „vynášení“ zimy z vesnice, aby mohlo přijít jaro

<https://www.youtube.com/watch?v=oSPR1oi8SAE>

Víte, proč vynášeli z vesnice Smrtku?

Z čeho Smrtku děvčata vyrobila a čím ji ozdobila?

Co se o Smrtce Andulce zdálo?

Kam děvčata Smrtku hodila?

Jaké květiny přinesli kluci Mařence a mamince?

Jak píšťalka pomohla - o životě na vesnici a jarních změnách v přírodě, na poli a na zahradě

<https://www.youtube.com/watch?v=nDmy8V7xrto>

Vzpomenete si, co dělaly děti s Mařenkou na zahradě? Jaké práce je třeba udělat na záhonku?

Z jakých proutků si kluci udělali píšťalky?

Zopakujme si písničku, která zazněla ve večerníčku. My ji ale známe trochu jinak...

ŠEL ZAHRADNÍK

Česká (Doprovod: 1)

Allegro

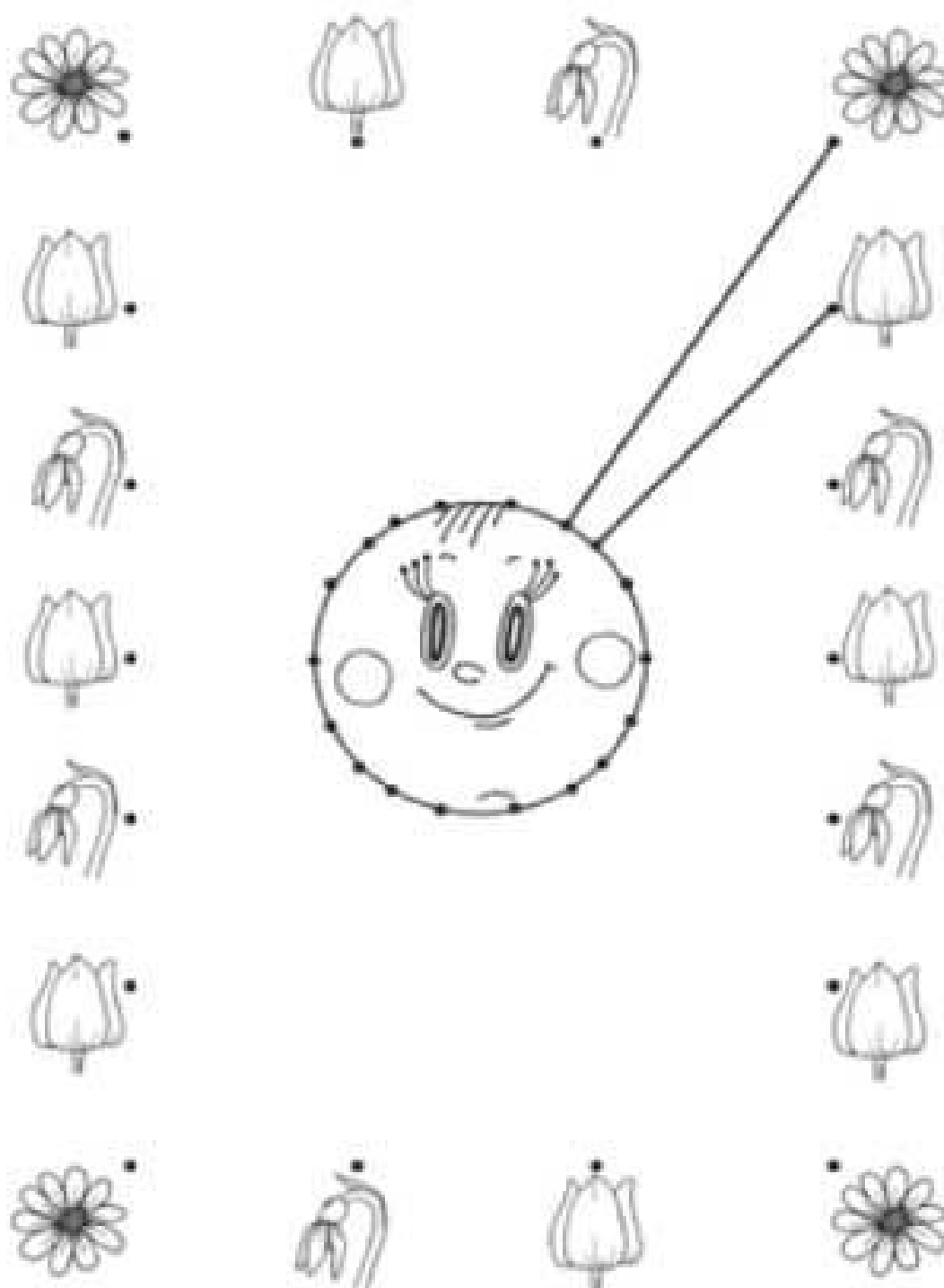
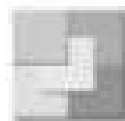
1. Šel za-hrad-ník do za-hra-dy s mo-ty-kou, s mo-ty-kou,
vy-ko-pal tam roz-ma-rý-nu ve-li-kou, ve-li-kou.

2. Nebyla to rozmarýna, byl to křen, byl to křen,
vyhodil ho zahradníček z okna ven, z okna ven.

Tak co, děti? Odpočinuly jste si? Pojd'me splnit jednoduchý úkol.

© 2007 Příroda Mladá Plus s.r.o., Požomko 301/2a, 767 01 Kroměříž, +420 573 343988, WWW.HRAJEME-S.CZ

pracovní list **SLUNÍČKO SVÍTÍ NA KYTIČKY**
nakresli, jak vedou paprsky od sluníčka k jednotlivým kytičkám

Na jaře nekvetou jen kytičky, ale také stromy a keře.

S pomocí temper, pastelek nebo fixů a trochy krepového papíru si můžeme udělat hezký jarní obrázek.

Stačí zmačkat proužky krepového papíru do kuličky a pomocí tyčinkového lepidla nalepit na obrázek stromu nebo keře, který jsme si nakreslili.

Povedlo se? :)

Ještě jednu důležitou věc jsme si o jaru neřekli. Na jaře se také rodí mnoho mlád'átek.

Jak vidíte, mlád'átka se rodí jak ve volné přírodě, tak i na statku - na farmě. Po chudé zimě budou mít zase dostatek potravy, až tráva a rostliny povyrostou. Také ptáckové nakladou vajíčka a budou potřebovat hodně krmení pro malá ptáčátka. Proto jim pomůžeme tím, když i během předjaří a jara nasypeme zrní do krmítka.

Pojďme si ale popovídat o zvířátkách na statku. Můžeme si třeba pro začátek zazpívat písničku o tom, jak si koťátko chtělo hrát se sluníčkem.

KOTĚ A SLUNÍČKO

Kotě je mládě kočky, to už víme. Vzpomenete si také na mlád'átka ostatních zvířátek?

Doplňte mlád'ata/rodiče:

..... - kočka - kotě

Kůň - kobylna -

..... - slepice - kuře

Býk - kráva -

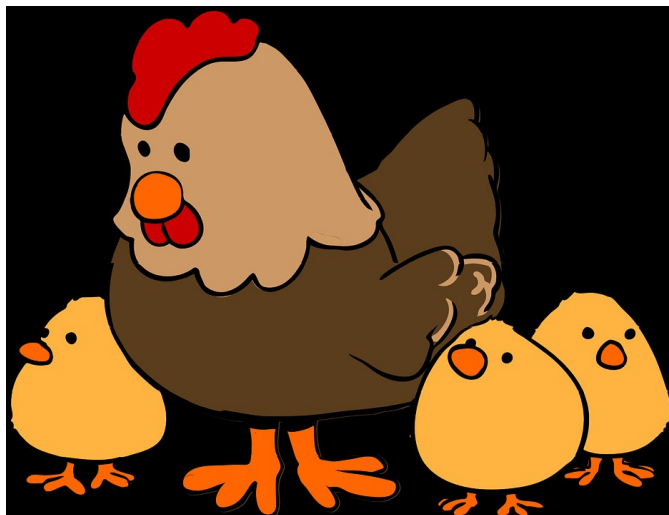
Prase - prasnice -

..... - kachna -

..... - husa - house

Kozel - koza -

..... - ovce -

A teď se pojd'me trochu jarně protáhnout.

Rozcvičit se můžeme při písničce „Jaro dělá pokusy“ (gesty naznačujeme, co se v písničce zpívá) nebo třeba na hudbu A. Vivaldiho - Jaro. Hrajeme si přitom na jarní kytíčku. Kytíčka je nejprve schovaná (ve dřepu, hlava na kolínkách), postupně se rozvíjí, zvedá hlavu, zvedá se do stoje) a rozkvétá (zvedá ruce a otáčí se ke sluníčku, vpravo, vlevo). Jiné děti jsou motýlci (udělají si z rukou „křídýlka“), létají od kytíčky ke kytíčce.

Z provazu utvoříme „potůček“, děti přeskakují potůček, skáčou „z kamene na kámen“ - barevné obruče.

Cvičení s barevným „padákem“

Děti si nejprve s padákem pohrají, aby se soustředěně mohly věnovat hře. Chytí se padáku ze všech stran, mohou ho zvedat do výšky, dávat do úrovně pasu či kolen, společně nebo střídavě. Motivace - hraní „kuliček“, cvrknání kuliček do důlku. Děti drží padák, do padáku vysypeme pár míčků vhodné velikosti. „Cvrknáme kuličky“ - děti se snaží dopravit spoluprací míčky do otvoru uprostřed padáku.

Když se podaří všechny kuličky dostat „do důlku“, můžeme cvrknat znovu. Pro obměnu můžeme naopak dát do padáku míček, chodit dokola a uchránit „kuličku“ před pádem do důlku (je to barevná skleněnka, líbí se nám, chceme si ji nechat).

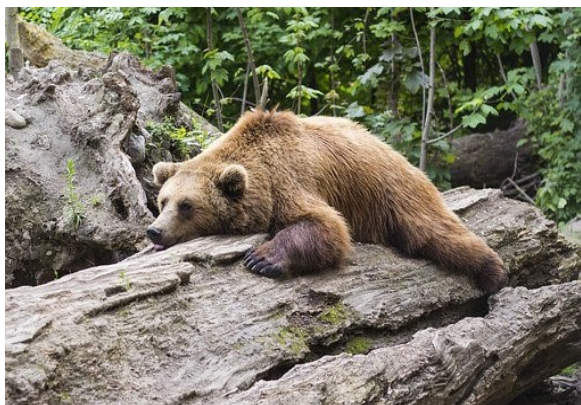
A teď si zahrajeme na zvířátka. Abychom určili prvního, kdo bude zajíčkem nebo medvědem, můžeme se rozpočítat jarním rozpočítadlem:

U potoka roste kvítí, říkají mu petrklíč, na koho to slovo padne, ten musí jít z kola pryč.

Zahrajeme si hru „Zajíček v své jamce“.

Děti chodí v kruhu kolem jednoho dítěte - zajíčka, sedícího „na bobečku“, drží se za ruce, přitom zpívají písničku „Zajíček v své jamce sedí sám, sedí sám, ubožáčku co je ti že nemůžeš skákat? Chutě skoč, chutě skoč a vyskoč!“ Nato „zajíček“ vyskočí a obejmě někoho z kamarádů, ten je pak dalším „zajíčkem“.

Další možná hra - „*Na medvěda*“.

Jedno dítě je „spící medvěd“, děti chodí kolem v kruhu a kruh postupně zmenšují. Přitom říkají medvědovi: „Vstávej, méďo, vstávej už, ty tak dlouho spíš...že nás nechytíš?“ Jak dořeknou, medvěda tím probudí, ten je začne honit a ony utíkají do předem stanoveného „domečku“ (kruh z lana apod.) Kdo je chycen, je příštím „medvědem“.

Nakonec zařadíme relaxační část - děti se položí „na rozkvetlou louku“ na záda a zavřou oči. Po louce létá plyšová беруška (nebo něco podobného) a občas si někomu sedne na bříško, povoží se nahoru a dolů. Sluníčko svítí a hřeje, kolem je ticho, jen včelky bzučí a louka krásně voní.

K tématu zvolíme vhodnou relaxační hudbu. Poté můžeme „spáče“ domluveným způsobem najednou nebo postupně „probudit“. Povídání o jaru můžeme využít také při hře. Ze stavebnic doma nebo ve školce vytváříme květiny, zahrádky, ohrádky pro zvířata, farmy. Venku a v přírodě můžeme vyrábět „hnízdečka“ pro ptáčky nebo pelíšky pro další zvířátka.

Můžeme si také postavit vlastní „hmyzí hotel“. Na procházce nasbíráme různé klacíky, šišky, kamínky, mech, listy, tvrdé plody, kůru stromů nebo i suchou trávu, slámu a podobně. Ty potom umístíme do dřevěné bedýnky, šikovější si mohou vytvořit dřevěný domeček, přístupný z obou stran, společně s rodiči nebo paní učitelkou/učitelem navrtat polínka, přidat kousky cihel - tvárnic nebo pletivo, aby z domečku nic nevypadlo.

Skvělou pomůckou pro hru na farmu je také hra Quack quack (Orchard Toys), dostupná ve školce.

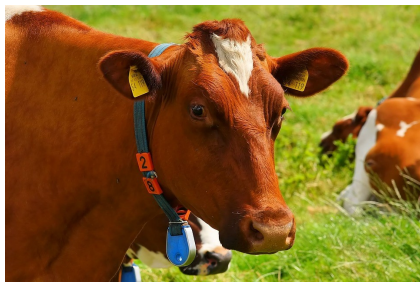
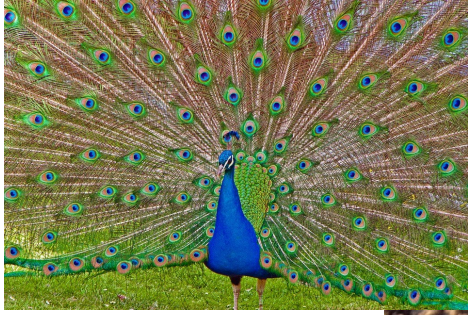
Budeme si při ní pamatovat schované obrázky, podobně jako v pexesu a navíc budeme napodobovat zvuky zvířat, abychom získali body. Víte, jak dělají všechna domácí zvířata? Nejprve si můžeme prohlédnout všechny obrázky a zvuky zvířat si připomenout. Také si vyzkoušíme, jestli umíme všechna zvířátka pojmenovat a určit, jakou hlásku („písmenko“) slyšíme na začátku slova, někteří poznají i hlásku na konci slova.

Zvířecí hádanky

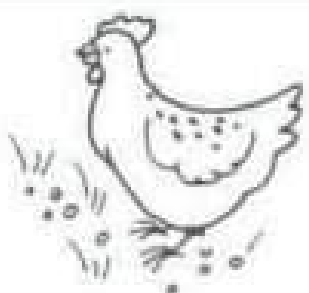
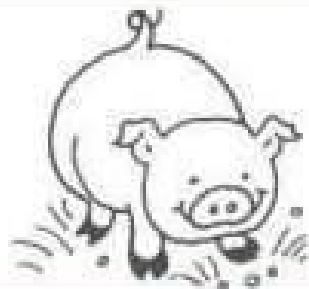
Hádejte domácí zvířátka i zvířátka žijící volně v přírodě. Na další stránce najdete obrázkovou nápovědu. Podtržená slovíčka bude možná potřeba si vysvětlit.

- *Pořád nosí jehelníček, ale nikdy nešíje.*
- *Stojí krejčí na pasece, tisíc jehel s sebou nese.*
- *Celé týdny trávu žvýká, aby dala krajáč mlíka.
Nepospíchá, má dost času, rohy nosí pro okrasu.*
- *Heboučké je jako z vaty, kožišek má mourovatý.*
- *Znám jednoho ptáčka, dobrého zpěváčka. Černý nosí fráček, žlutý má zobáček.*
- *Má to oči jako kočka, má to ocas jako kočka, mňouká to jako kočka a není to kočka.*
- *Čtyři rohy, žádné nohy, chaloupkou to pohne.*
- *Šedou srst má, není vlk. Dlouhé uši, není zajíc. Kopýtko a není kůň.*
- *Chodí v koruně, král není, nosí ostruhy - rytíř není,
má šavli, husar není, k ránu budívá - ponocný není.*
- *Růžová je, leze z hlíny, kos má na ni laskominy.*
- *Když udělá ko-ko-ko, načechrá si peří, bude vejce naměkko pro mě na večeři.*
- *Vznešeně si vykračuje, vějířem se ovívá, nad jiné se povyšuje a je pyšný protiva.*
- *Malý, velký, bílý, černý, svému pánu vždycky věrný. Ocáskem vrtí z radosti, pochutnává si na kosti.*
- *Přinesli v košíčku chlupatou kuličku, vzala jsem ji do náruči,
kouká, kouká, tiše kňučí.*
- *A to nejlepší nakonec: bylo dřív vejce nebo slepice?*

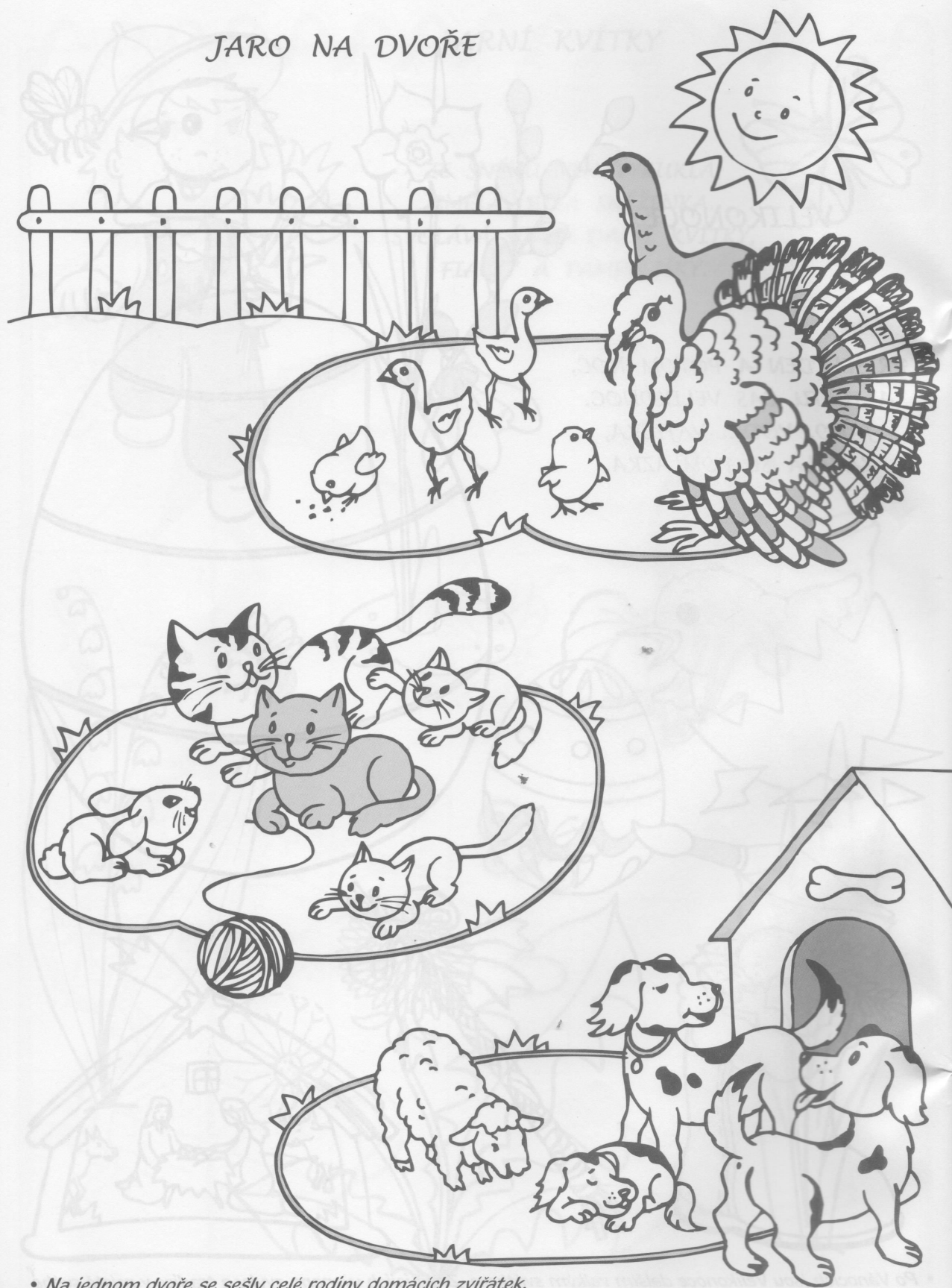

Nastříhejte obrázky podle čáry a poté znovu přilepte na papír tak, aby každé mládětko bylo vedle své maminky. Zvířátka správně pojmenujte. Obrázky vybarvěte.

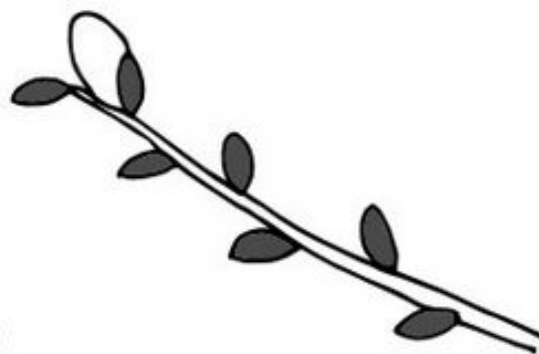
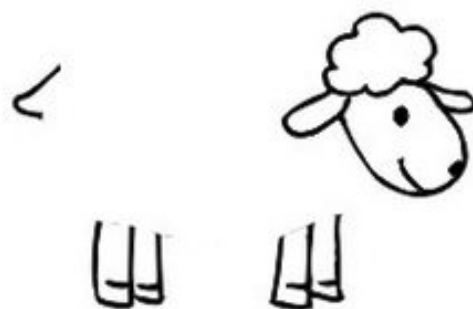
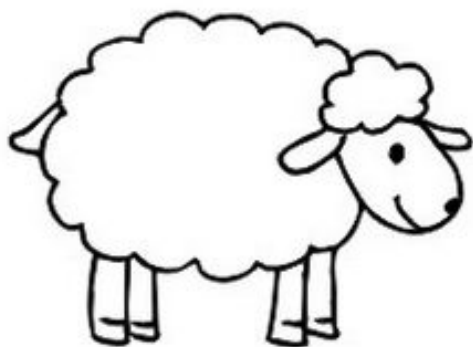
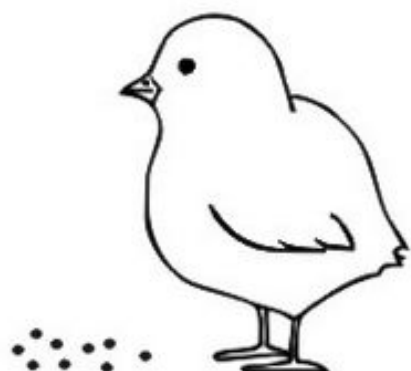

JARO NA DVOŘE

- Na jednom dvoře se sešly celé rodiny domácích zvířátek. Pojmenuj je, ale vybarví jen mlád'átka, která mají rodiče na obrázcích.

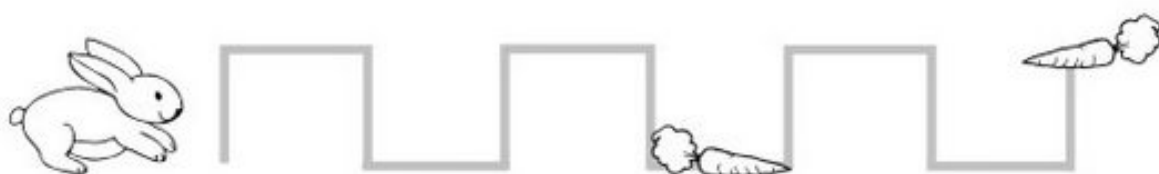
DOMALUJ KUŘÁTKO, BERÁNKA, VAJÍČKA DO HNÍZDA A KOČIČKY NA VĚTVIČKU.

Nápady pro Aničku

Nakresleme si ještě, jak zvířátka chodí, skáčou, nebo létají.

OBTÁHNI CO NEJPŘESNĚJI ŠEDÉ ČÁRY, KTERÉ VEDOU OD ZVÍŘÁTEK.

Nápady pro Aničku

Zdroje:

- *Ottomanská, V. - Když se řekne rozcvička*
- www.pinterest.com
- www.wiki.rvp.cz
- www.pixabay.com
- www.boardgamegeek.com
- www.deti.e-papa.cz
- www.supermamina.cz
- www.napadyproanicku.cz